

СЕКЦІЯ 5.

**СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВІДУВАЛЬНО-ІНФОРМАЦІЙНОЇ РОБОТИ**

*Біляцький Олексій,
старший викладач кафедри*

*Дорофєєва Софія,
студентка 1 курсу Національного юридичного
Університету імені Ярослава Мудрого*

**РОЗВІДУВАЛЬНО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ**

Сучасні умови безпекового середовища, характерні зростанням рівня гібридних загроз, тероризму, організованої злочинності та кібератак. У цьому контексті оперативно-розшукова діяльність набуває нового значення і потребує відповідного розвідувально-інформаційного забезпечення. Дієве, якісне та ефективне функціонування оперативних підрозділів неможливе без швидкого, збору, обробки та аналізу зібраної інформації.

Розвідувально - інформаційне забезпечення в оперативно-розшуковій діяльності - це система певних заходів, методів і засобів зі збирання, перевірки та аналізу оперативно - важливої інформації. Вона включає використання агентурної, технічної та інформації на основі відкритих джерел створення баз реєстрів або даних. Обмін інформацією у межах підрозділів, груп, управлінь. Також не менш важливо зазначити організовану аналітичну роботу з виявлення загроз та прогнозування їх захисту.

У зв'язку із розвитком суспільства, інформаційних технологій та тривалої війни в Україні розвідувально - інформаційне забезпечення в оперативно - розшуковій діяльності стикається із перешкодами та викликами.

Загроза витоку інформації постає постійним та найсерйознішим викликом. Оперативна інформація має вразливий характер та витoki її можуть мати катастрофічні наслідки: від зірваних операцій до розкриття державної таємниці. Ситуація ускладнюється через постійні кібератаки, діяльність ворожих спецслужб, а також через халатність співробітників та недосконалу систему захисту у підрозділах. Наприклад, у період діяльності з 2010 по 2014 рік в Службі безпеки України (СБУ) з'явилися особи пов'язані з російськими спецслужбами, що призвело до витоку «таємної» та «цілком таємної» інформації.

Постійна нестача кваліфікованих кадрів, осіб котрі володіють не лише навичками агентурної роботи, а й базовими знаннями аналітики, кібербезпеки, OSINT(розвідка на основі відкритих джерел) та візуального спостереження. Система професійної освіти не встигає змінюватися відповідно до змін у сфері безпеки. Брак фахівців котрі зможуть поєднувати правові знання з технічною та аналітичною діяльністю, уповільнює процес пристосовування оперативних підрозділів до сучасних умов та викликів. Крім того,

проблема кадрів загострюється через надмірне навантаження та загрозу особистої безпеки співробітника.

Важливо зазначити також про швидкість інформаційних потоків. Сьогодні та постійний аналіз дає змогу розуміти, що оперативна інформація швидко застаріває. Обсяг доступної інформації кожного дня збільшується у колосальних розмірах, що ускладнює її обробку та аналіз.

Щоб запобігати сучасним загрозам та викликам потрібно: постійно навчати та заохочувати співробітників, залучати фахівців із суміжних галузей, створити привабливі умови праці та підтримку ментального здоров'я співробітників. Розробити нові навчальні програми в університетах МВС і СБУ з опором на пошук інформації відповідно до відкритих баз даних, аналіз даних, психологію впливу та роботою з візуальною інформацією. Впровадити сучасні системи шифрування й моніторингу дій користувачів у цифрових середовищах, для ефективного реагування на швидкі інформаційні потоки слід розвивати автоматизовані платформи аналітики, системи візуалізації та інструменти аналізу великих баз даних у щоденну практику[4].

У сучасних умовах гібридних загроз, терористичної активності та кібератак розвідувально-інформаційне забезпечення оперативно-розшукової діяльності набуває особливого та не притаманного значення. Це невід'ємна частина системи національної безпеки, котра забезпечує своєчасне виявлення загроз, прогнозування ризиків і реалізацію оперативних заходів. Найбільш важливими викликами у вищезазначеній сфері - загроза витоку інформації, дефіцит кваліфікованих кадрів, необхідність у постійному оновленні та перевірці інформації. Для подолання цих викликів потрібно системний підхід якийсь дасть змогу якісно та швидко підлаштовуватися до сучасних змін. Тільки за умови своєчасного реагування на виклики держава зможе забезпечити ефективне функціонування оперативно-розшукових підрозділів, котрі будуть адаптовані до нових реалій.

*Веденєєв Дмитро,
доктор історичних наук, професор,
провідний науковий співробітник
Міжвідомчого науково-дослідного центру
з проблем боротьби з організованою злочинністю при РНБО України*

*Семенюк Олександр,
доктор юридичних наук,
Міжвідомчий науково-дослідний центр з проблем
боротьби з організованою злочинністю при РНБО України*

ЗАПОЗИЧЕННЯ ЗАРУБІЖНИХ МОДЕЛЕЙ КРИМІНАЛЬНОЇ РОЗВІДКИ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2024 р. № 792 р затверджено «План заходів, спрямованих на виконання Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони